

पश्चार्ध (पश्च + अर्ध) m. P. 5, 3, 32, VArtt. 4. Siddh. K. zu P. 2, 1, 58. m. die hintere Seite, Hintertheil Çat. Br. 5, 5, 1. Âçv. Gṛh. 1, 10. Kauç. 64. 120. KĀTJ. Ç. 16, 8, 12. पश्चार्धेन प्रविष्टः (सारंगः) शरपतन्मयाद्रूपसा पूर्वकायम् Çak. 7. पश्चार्धे च स कृत्स्नस्य प्रक्षेपः ऽतिष्ठत् so v. a. hinter MBh. 5, 137. die Westseite VARĀH. BRH. 16, 21. — Vgl. उत्तर°, दक्षिण°.

पश्चार्ध्य (von पश्चार्ध) adj. auf der hinteren Seite befindlich Çat. Br. 5, 2, 4, 5. पश्चिर्मे (von पश्च) P. 4, 3, 23, VArtt. 3. 1) adj. f. आ a) der hintere, letzte AK. 3, 2, 30. H. 1489. पृष्ठं स्यात्पश्चिमो भागः HALĀJ. 2, 373. 5, 41. H. 1228. उरकात्त Âçv. Ç. 12, 6. Gṛh. 4, 2. Gobh. 3, 7, 7. ÇĀÑKH. Ç. 4, 18, 11. KĀTJ. Ç. 10, 4, 6. संध्या Abenddämmerung M. 2, 101. fgg. JĀGĀ. 1, 144. MBh. 1, 656. R. 2, 50, 34. याम M. 7, 145. Suçr. 2, 264, 21. Raçh. 17, 1. VARĀH. BRH. S. 83, 50. वेला N. 13, 5. वयस् MBh. 5, 3062. Raçh. 19, 1. °कलास्थितेन्द्र 51. °क्रतु 54. अक्वस्था R. 4, 22, 26. PAÑKAT. 128, 6. संदेश R. 2, 72, 35. वाच 38. आज्ञा Raçh. 17, 8. RĪGĀ-TAR. 6, 286. क्रिया so v. a. Todtenverbrennung R. 6, 96, 10. °दर्शनं द्रष्टुम् zum letzten Male sehen Daç. 2, 25. यामिनीः die verflorenen Nächte Bhaç. P. 6, 5, 38. अ° nicht der letzte: श्रुतवतामपश्चिमः Raçh. 19, 1. keinen hinter sich habend, der allerletzte, äusserste R. Gobh. 2, 74, 86. 41. 80, 25; vgl. अ-पश्चिम. पश्चिमतस् von hinten MBh. 4, 2108. पश्चिमेन (mit dem acc.) hinter LĀTJ. 1, 5, 5. 13. 11, 1. 21. — b) westlich (पश्चिमा f. sc. दिम् Westen) H. 167. पश्चिमायां दिशि R. 1, 41, 20. HARIV. 273. पश्चिमस्यां दिशि 8950. R. 1, 61, 3. AK. 1, 1, 3. KATHĀS. 19, 103. RĪGĀ-TAR. 4, 497. समुद्र M. 2, 22. द्वार 5, 92. VET. in LA. 10, 12. 14. 17. SUND. 3, 26. R. 6, 12, 18. Sū- JAS. 3, 4. VARĀH. BRH. S. 5, 91. 14, 21. 16, 31. °भगो 47, 34. वायु R. 3, 22, 15. Suçr. 4, 22, 16. 76, 15. पश्चिमाभिमुख nach Westen gerichtet HARIV. 6270. Suçr. 4, 172, 4. °जनाः die Bewohner der westlichen Gegenden VA- RĀH. BRH. S. 5, 42. पश्चिमे im Westen 53, 69. पश्चिमेन dass. ebend. 68. MĀR. P. 55, 11. — 2) n. N. eines Tantra Verz. d. Oxf. H. 109, a; vgl. पूर्व. — Vgl. उत्तर°, दक्षिण° (auch SĀV. 5, 75).

पश्चिमानूपक (प° + अन्°) m. N. pr. eines Fürsten MBh. 1, 2670. पश्चिमार्ध (प° + अर्ध) m. Hintertheil, die letzte Hälfte: क्य° JAVAN- NEÇVARA in Z. f. d. K. d. M. 4, 346. VARĀH. LAGHŪ. 1, 13.

पश्चिमोत्तर (प° + उत्तर) adj. nordwestlich AK. 2, 1, 7. H. 952. °रस्याम् (sc. दिशि) im Nordwesten VARĀH. BRH. S. 14, 22. °रे dass. 53, 35. °दि- क्यति der Herr des Nordwestens, der Gott des Windes, Wind H. ç. 170.

पश्य (von 1. पश्य) adj. sehend, schauend, die richtige Einsicht ha- bend P. 3, 1, 137. यदा पश्यः पश्यते रुक्मवर्षा कर्तारमीशं पुरुषं ब्रह्मयो- निम् Muṇḍ. Up. 3, 1, 3. न पश्यो मृत्युं पश्यति KĀND. Up. 7, 26, 2. — Vgl. अ°, असूर्य°, उग्र°, मो°.

पश्यक (wie eben) adj. dass. VJURP. 114. पश्यत (wie eben) adj. sichtbar, conspicuous: नमस्त अस्तु पश्यत् पश्य मा पश्यत AV. 13, 4, 18. 55.

पश्यतोऽर (पश्यतस्, gen. vom partic. पश्यत्, + कर) adj. vor Jemandes Augen raubend P. 6, 3, 21, VArtt. 3. H. 382. HALĀJ. 2, 184.

पश्यना (von 1. पश्य f. nom. act.; s. अ°).

पश्यन्ती (fem. von पश्यत्, partic. von 1. पश्य) 1) Hure ÇĀBĀRTHAK. bei WILS. — 2) Bez. eines bestimmten Lautes: मूलाधारेऽस्थितचन्द्रयग- तनादक्षपवर्णः । यथा । मूलाधारेऽप्रथममुदितो यस्तु तारः पराब्धः पश्चा-

त्पश्यत्यथ चन्द्रयगो बुद्धियुग्ममध्यमाब्धः । इत्यलंकारकौस्तुभः ॥ ÇKDa. पश्यंष्टि (पश्यस्, acc. pl. von पश्य, + ष्टि; vgl. अश्वमिष्टि, वस्यंष्टि) adj. Heerden begehrend oder f. das Begehren nach Vieh: तद्वा नराव- श्चिना पश्यंष्टी रथ्यैव चक्रा प्रति यत्ति मधः RV. 1, 180, 4.

पश्ययै (पश्य + अ°) n. eine von Thieropfern begleitete Festfeier Çat. Br. 4, 6, 3, 1.

पश्ययन्त (पश्य für पश्यस् + य°) adj. etwa im Verschluss des Viehes be- findlich: पश्ययन्तासो अग्निं कार्मर्चन्विन्दन्त ज्योतिः RV. 4, 1, 14.

पश्चाचार (पश्य + आ°) m. Bez. einer bestimmten Form der Vereh- rung der Devi: वेदेक्तिन पञ्चेद्देवी कामसंकल्पपूर्वकम् । स एव वैदिका- चारः पश्चाचार स उच्यते ॥ ĀKĀRABHĒQATANTRA im ÇKDa.

पश्चिञ्चा (पश्य + ञ°) f. Thieropfer KĀTJ. Ç. 6, 1, 1.

पश्चिष् (पश्य + षष्) adj. Vieh begehrend RV. 1, 121, 7; vgl. गविष्.

पश्चिष्टका (पश्य + ष्ट°) f. Backsteine in Thiergestalt Çat. Br. 6, 1, 9, 3. 2, 1, 20. 2, 2.

पश्चिकादिशिनी (पश्य + ष्ट°) f. Eilfzahl von Opfer-Thieren Çat. Br. 3, 9, 1, 23. 4, 6, 3, 1. KĀTJ. Ç. 8, 8, 27.

पष्, पँषति, °ते v. l. für स्पष् (पष्, पस्) Dhātup. 21, 22. पष्, पषयति binden; hindern; berühren; gehen 35, 10. पष्, पाषयति v. l. für पष् (s. पाशय्) binden 33, 45.

पष्ठवाक् (पष्ठ, angeblich = पृष्ठ, + वाक्) m. (nom. °वाङ्, acc. °वा- क्) ein vierjähriger Stier (nach den Comm.) VS. 14, 9. 18, 27. 21, 17. 24, 13. 28. 29. TS. 4, 3, 2, 2, wo im Sañdhi der Schlussconsonant öfters wie ein Dental behandelt ist. f. पष्ठैकी VS. 18, 27. TBa. 1, 7, 3, 3. 8, 2. 2, 7, 2, 2. TS. 7, 1, 3, 3. KĀTH. 11, 2. 12, 8. KĀTJ. Ç. 4, 3, 23. प्रथमग- भीः पष्ठैक्यः Çat. Br. 4, 6, 3, 11; vgl. Âçv. Ç. 9, 4. Da die Färse schon zweijährig zur Begattung fähig ist, so passt die obige Altersbestimmung nicht überall, und es ist unter dem Worte wohl überhaupt eine junge zuchtfähige Kuh zu verstehen. Vgl. प्रष्ठवाक्.

1. पस्, पँसति, °ते v. l. für स्पष् (पष्, पष्) Dhātup. 21, 22. v. l. für पष्, पाषयति (s. पाशय्) 33, 45.

2. पस् Schamgegend: प्रुभःपसं युवतीम् TBa. 3, 1, 4, 12 in Z. f. d. K. d. M. 7, 269. — Vgl. पसस्.

पसस् n. das männliche Glied, πέος: धनुर्वा तानया पसः AV. 4, 4, 6. 7. 6, 72, 2. 20, 136, 2. Çat. Br. 13, 2, 9, 6. — Vgl. सप.

पस्त्यं 1) n. Behausung, Stall Naigh. 3, 4. H. 991. HALĀJ. 2, 186. गोः RV. 10, 96, 11. — 2) f. (आ) pl. Haus und Hof, Wohnsitz; Hausgenos- senschaft: नि षसाद् धृतव्रतो वरुणाः पस्त्याश्वा RV. 1, 25, 10. पस्त्यासु चक्रे वरुणाः सधस्यमपो शिश्रुमीतृत्तमास्वत्तः VS. 10, 7. प्र प्र द्वास्यान्पस्त्य- गिरस्थित RV. 1, 40, 7. मध्यं आ पस्त्यानाम् 164, 80. 9, 65, 23. स ज्ञायत प्रथमः पस्त्यासु 4, 1, 11. होता यत्तद्यज्ञतं पस्त्यानामग्निस्वष्टारम् 6, 49, 9. 10, 46, 6. त्रिपस्त्यं adj. der drei Wohnsitze hat, von Agni 8, 39, 8. — 3) du.: उत स्म सवर्णं कृतस्य पस्त्याश्रित्यो न वाञ्छं करिवाँ अचिक्रदत् wohl die beiden Stücke der Presse RV. 10, 96, 10. — 4) f. sg. die Genie der Niederlassung oder des Hauswesens: प्र पस्त्याश्मदिति सिन्धुमर्कैः स्व- स्तिमर्कैः सख्यायं देवीम् RV. 4, 85, 3. मरुतो देव्यदिति सदेने पस्त्ये मरु 8, 27, 5. — Vgl. अश्व°, वाज°, वीर°, पास्त्य, वस्त्य.

पस्त्यसैद् (प° + सद्) m. Hausgenosse: ऋतस्य वो रथ्यः पूतदत्तानृतस्य